

JYX

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Eskelä-Haapanen, Sirpa

Title: F.E. Sillanpään lapsikäsitys - aikansa ja tulevaisuuden kuva

Year: 2014

Version: Published version

Copyright: © 2014 Suomen puhe-luki-yhdistys FinRA

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Eskelä-Haapanen, S. (2014). F.E. Sillanpään lapsikäsitys - aikansa ja tulevaisuuden kuva. Kielikukko: jäsenlehti, 2014(1), 36-41. http://www.parnet.fi/~finra/Kielikukko/Kielikukko_2014-1_netiversio.pdf

F. E. Sillanpään lapsikäsitys – aikansa ja tulevaisuuden kuva

Sirpa Eskelä-Haapanen

Tulkinnan lähtökohtia

Käsittelen Sillanpään vähemmän tulkittua lapsikirjallisuutta kasvatustieteen näkökulmasta ja erityisesti heijastumana nykyisyyden ilmiöihin. Tarkastelen Sillanpään lapsikäsitystä aineistonani hänen teoksensa ”Enkelten suojatit, lastuja lapsista ja heidän kohtaloistaan” vuodelta 1923. Tulkintani on aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Se on yleinen tapa kvalitatiivisessa tutkimuksessa ja sitä voidaan käyttää hyvin sellaistenkin aineistojen kohdalla, joita ei ole alun perin tarkoitettu tutkimusta varten (ks. esim. Tuomi & Sarajärvi 2009). Lastujen, pienoisnovellien, lisäksi tulkitsen teoksen johdannossa esiintyviä näkemyksiä sekä Enkelten suojatit -teoksen lopun itsenäistä osuutta: ”Omistani ja omilleni”. Siinä Sillanpää kuvaa perheensä elämää hyvin tarkkanäköisesti ja rehellisesti avautuen. Analysoitavat novellien otsikot ovat: Emot ja poikaset, Anna-vainaa ja Kalle-vainaa, Muuan Tellervo-niminen, Maantieltä maantielle, Lumituisku, Lapsen suru, Tyhjä koti, Koulu, Kemppasen mukulat ja Käväisy.

Nobel-kirjailija ja kirjoittaja

Perehdyin ensimmäistä kertaa Sillanpään tuotantoon opiskellessani perustutkintoni ohella kotimaista kirjallisuutta -80 luvun alussa. Ikaalislainen nuori opiskelija tutustui naapurikunnan syntyperää omaavan klassikkokirjailijan tuotantoon. Tuolloin erityisen vaikutuksen minuun tekivät Sillanpään teokset Nuorena nukkunut (1931) ja Ihmiset suviyössä (1934). Elokuusta (1941) ja Ihmisen ihanuudesta ja kurjuudesta (1945) olen

saanut nauttia lisäksi kesäteatterissa Saima Sundvallin ja Anna Lepaan rooleja tulkiten. Sillanpään toisen vaimon, Anna von Herzenin, hahmo oli roolitulkintani Marssilaulu-kansanoopperassa (2009-2010).

Tartuin kesällä 2012 Sillanpään lapsinovellettiin sitten opiskeluaikojeni. Suorastaan hätkähdin, miten selkeän kannanoton kirjailija antoi lapsen kasvatuksesta ja minkä arvon hän lapsuudelle antoi. Erityisesti ihmetytti se, että tämän Sillanpää oli tehnyt jo yhdeksänkymmentä vuotta sitten. Aloin pohtia, voisiko Sillanpään antamalla näkemyksillä olla arvonsa myös nykyisyydessä. Pohdin lisäksi Sillanpään vahvoja kokemuksia hänen lapsinovelledensa taustalla. Miten lapsuudessa koettu rakentaa yksilön elämän suuntaa?

Tässä kirjoituksessani analysoin näitä Enkelten suojatit -kokonaisuuden sisältämiä kymmentä lapsinovellia sekä Johdannoksi -kappaletta, jonka hän on omistanut omille lapsilleen. Omistani ja omilleni palaa siihen, mistä johdanto aloittaa. Sillanpää muistelee lapsuuttaan, hän antaa ohjeita ja toivoo tulevaisuudelta, että joitain näistä annetuista opetuksista ollaan opittu. En niinkään avaa näiden novellien sisältöä, vaan esitän joitakin kosketuspintoja, mitä tekstistä olen löytänyt nykyisyyteen. Aiheita näissä lastuissa ovat tarinat lapsista ja heidän hyvin erilaisista kohtaloistaan. Yhdistäviä tekijöitä ovat esimerkiksi lempeys, toisaalta julmuus, myös surumieliisyys ja taas toisaalla ajankuvaan hyvin sopiva onnellisuus. Sairastuminen, ikävät sattumukset ja jopa kuolema on novelleissa kuvattu hyvin realistiseen sävyyn. Elämän tarkoitus nostetaan kaiken kaikkiaan pohdintaan.

Kirjailija tekstien takana

Luonnontieteiden opinnot muovasivat Sillanpään elämäkatsomusta. Sillanpää tunsi omasta kokemuksestaan onnellisen lapsuuden kantavan voiman. Niinpä hänen mielestään lapsen häiriötön kehitys ja kasvu oli turvattava. (Laurila 1979; Rajala 1983.) Sisällissodan jälkeen Suomessa oli tuhansia orpolapsia, joiden kohtaloista tuli päättää. Mannerheimin lastensuojeluliitto kääntyi Sillanpään puoleen, jotta myös Hämeenkyröön saataisiin perustettua liiton paikallistoimisto. Sillanpää toimi sen parissa vireästi ja kirjoitti myös liiton valtakunnalliseen Uusi Kylvä -julkaisuun. (Rajala 1983.)

Tuohon aikaan miehillä ei ollut tapana julkisesti osoittaa lapsirakkauttaan, mutta siinäkin Sillanpää teki poikkeuksen. Hän suhtautui hellästi omiin lapsiinsa ja lämpimästi myös muiden lapsiin, kantoi heitä sylissään ja keskusteli heidän kanssaan. Sillanpää toivoi omille lapsilleen yhtä ehyttä elämää, mitä hän itse oli kokenut vanhempiensa toiveiden ja huolten silmäteränä. Niinpä Sillanpää toteaa: ”Te olette siis lapsiani ja minä rakastan teitä niin kuin rakastan kaikkia lapsia”. (F. E. Sillanpää, Omistani ja omilleni, 1988, 131; Rajala 1988.)

Tulkinnan rajoituksia

Sillanpään lapsinovellien teksteissä on takana hyvin vahvasti omat kokemukset ja erityisesti voimakkaat, henkilökohtaiset kokemukset lapsuudesta. Olen pyrkinyt välttämään hänen kokemuksensa tulkintaa ja pitäytynyt hänen luomansa kirjallisuuden tulkinnassa. Tulkintaani sisältyy hermeneuttinen kokemus sekä vanhempana että kasvattajana. Hermeneutiikasta puhutaan empaattisena kykynä siirtyä toisen ihmisen todellisuuteen, ns. ymmärtävänä metodina. Silloin tarkoitetaan tutkittavan ilmiön ytimeen pääsemistä. (Esim. Varro 1992). Omat kokemuksemme muokkaavat ymmärrystämme ja kunkin henkilön elämisen aikakaudesta riippuu, miten hän ymmärryksensä kussakin tilanteessa jäsentää. Niinpä

ymmärrän omaa tutkimuskohdettani tuttuja piirteitä korostaen, vieraiden piirteiden jäädessä vähemmälle huomiolle.

Tulkinnallani ja sen kautta ymmärtämisellä ja jopa totuuksina esittämiini yleistyksiin on kuitenkin rajoituksensa. Se, miten minä itse ajattelen lapsesta ja lapsuudesta, vaikuttaa siihen, miten itse ajattelen Sillanpään kokeneen. Myös oma kokemukseni äitinä, kasvattajana ja opettajana muokkaavat ajatteluani, kuitenkin pyrin empaattisesti ymmärtämään tutkimuskohdettani mahdollisimman hyvin. Mutta voinko tehdä päätelmiä tai yleistyksiä tapahtumista sadan vuoden takaa? Olisiko Sillanpää itse halunnut korostaa näitä kuutta jatkossa esittämäni teemaa?

Ensimmäinen aineistosta esiin nostamani teema on *Aikuisen läsnäolo, lapsen hoitaminen ja hänestä huolehtiminen*. ”Äiti syleilee ja suuteleekin salavihkaa vieressään makaavaa ainoata poikaansa nurkkasängyssä peiton alla, isi on huokaissut syvän huokauksen omassa sängyssään, ja niin on pirtin puolella uni tullut kuluneen päivän ja menneiden muistoissa, huomisen ja tulevaisuuden kuvitelmissa.” (Emot ja poikaset, s. 25.)

”Samassa murahti tarhanveräjä; sieltä tuli Täti, jota oli pyydetty kirkonaikana poikaa katsomassa. Täti oli pitkänäinen, muikeahymyinen muija, joka puhui maireasti päivitellen ja oli pojalle hyvin mieluinen vieras. Äiti oli järjestänyt niin, että Täti sai tehdä pannukakkuja itselleen ja pojalle. Tämä oli kaikin puolin suurenmoinen päivä: oli suvi ja sunnuntai, oli Täti ja pannukakkuja ja Mirri oli saanut poikasineen suunnattoman saaliin kauniita jäniksenpoikasista. Isä ja äiti palasivat aikoinaan kirkosta raukeina ja leppeinä. Kaikkialla uhkui elämän yltäkylläisyys.” (Emot ja poikaset, s. 31.)

”Mökkien ikkunoista katselevat vaimojen silmät liikuttuneina heidän menoaan, kuinka pieni tämänpäiväinen orpo urhoollisesti käydä naputtaa isänsä käsipuolella kuivahtaneella tiellä. Puolimatassa ottaa isä lapsen käsivarrelleen.” (Lapsen suru, s. 71.)

Lapsesta välittäminen on osa vanhempain rakkautta. Mitä voidaan pitää vanhemman vastuulle kuuluvaksi lapsen kehityksessä ja kasvatuksessa, mikä on opettajan vastuu koulussa, mikä on kodin ja koulun yhteinen vastuu oppilaasta ja mikä on yhteisön vastuu? Aikuinen on todellinen vanhempi, kun hän ottaa vastuun lapsesta, on läsnä ja välittää. Aikuisen tulee huolehtia arjen pienistä asioista, jotka ovat osa lapsen turvallisuuden tunnetta. Koulupäivän aikana aikuinen on opettaja ja muut kouluyhteisön aikuiset. Koulun ulkopuolisella ajalla lapsen vanhemmilla on vastuu. Tutkimusten mukaan sellaiset aikuiset jäävät lasten mieleen, jotka herättävät lapsessa turvallisuutta ja luottamusta. Lapselle ja nuorelle tulee taata kasvurauha ja perusturvallisuus. Lapsella ja nuorella on oikeus osallisuuteen, kohdattuksi tulemiseen sekä vuorovaikutukseen niin kotonaan kuin koulussa. (Esim. Eskelä-Haapanen 2012.)

”Meillä oli lehmä nimeltänsä Jerntta. Kun minä olin niin pieni, etten vielä kyennyt sitä laitumelle saattamaan, jätti äiti minut aamuisin maata, kun lähti viemään sitä Telimettään. Minä heräsin omia aikojani lintujen lauluun ja vieressäni oli maitokortteli ja leivän palanen. Kaikki oli muuten hyvin, mutta en itse saanut laukkuhousujeni liivinnappeja kiinni, ne kun olivat jossain tuolla lapojen takana, Tavallisimmin oli pelastuksenani Heikkilän Oskari, nykyinen isäntämies, joka saattoi lehmiä siitä ohi Myllyhakaan. Lukemattomat kerrat hän napitti liivini, eikä varmaankaan pane pahakseen, jos häntä nyt näin julkisesti aikamiehenä kiitän. On niitä semmoisiakin siltä ajalta, joille ei minulla ole mitään kiittämistä.” (Johdannoksi, 18.)

Näistä kaikista aineisto-otteista on mielestäni nykyisyyteen peilattavissa vanhemman rakkaus, hyvät kokemukset osallisuudesta, muihinkin kuin omiin lapsiin kohdistettu positiivinen huomio, ajan ja paikan osoittaminen vanhemman ja lapsen yhdessä olemiselle sekä turvan ja avun tarjoaminen.

Toisena teemana nostan esiin *arjen rutiinien tärkeyden*. Sillanpää kertoo oman lapsuuten-

sa jouluisia: ”Syötyä Väinö (Syrjälä), minä ja Mirri oikeinimme pehmoisille pahnoille puolipukeissa ja kuulimme unemme läpi, kuinka isä lampun ääressä omalla nuotillaan hyvin hiljaa hyräili jouluvirttä. Siinä on minun tähänastisen elämäni korkein runollisuus.” (Johdannoksi, s. 20.) Sillanpään joulumuis-toihin liittyy yksin olemisen lisäksi ilo siitä, että saa Väinöstä seuraa (näin tapahtui aina jouluisin). Lisäksi hän koki, että lapsuuden jouluihin kuuluivat tiiviisti samat asiat: koristeet, joulusauna, ruoka ja vanhempien joulurituaalit.

”Näinä hetkinä juuri äiti-vainaa hääri naves-tassa ja lapsi oli turvallisesti pirtissä maitoa odottaen. Yhdessä kissan kanssa, joka nukkuu muurin otsikolla.” --- ”Isä palaa työstä, otetaan tuli lamppuun ja alkaa se oikea ilta, johon isäkin kuuluu.” (Lumituisku, s. 63; s. 66.)Lumituiskussa Sillanpää kuvaa sitä, miten lapsi kokee pelottavatkin asiat turvallisina, kun hän voi luottaa aikuiseen ja siihen, että asiat selviävät toistuvasti parhain päin.

Nykyisyydessä lapset ja nuoret kokevat pysyvyyden tärkeäksi. Asioita ja tapahtumia tulee ennakoita ja osoittaa struktuuri. Kun asiat hoidetaan kotona ja koulussa samansuuntaisesti ja johdonmukaisesti, se tuo turvallisuutta ja pysyvyyttä lapsen ja nuoren arkeen. Johdonmukaisuus liittyy esimerkiksi sääntöihin, palkkioihin, rangaistuksiin. Mutta myös järjestys on osa turvallisuutta. Kun lapsi ja nuori kykenee ennakoimaan toimintaansa ja sen seurauksia, voidaan hänen olettaa ottavan myös siitä vastuuta. Vanhempien ja opettajien tulee kyetä yhteisymmärryksessä asettamaan arjen rutiinit, rajat ja sisällöt.

”Kalle-vainaa jaksoi taistella kohtalonsa kanssa vielä toista vuotta minun syntymäni jälkeen. Minä en tiedä enkä uskalla sanoa sitä varmasti, mutta minulla on se kauhea aavistus, että hän oli niitä onnettomia lapsia, joita ei ole kunnollisesti rakastettu. Että hänen lyhyt ja vaikea maallinen matkansa oli harharetki.” (Anna-vainaa ja Kalle-vainaa, s. 37.) Sillanpää käsittelee hyvin ymmärtäväisesti vanhempiensa suhtautumistapaa erilaiseen

lapsen. Hän kuvaa, kuinka hänen äitinsä haluaa pitää heikomman puolta, kun taas isä on valmis kurittaen kasvattamaan. Lapsen surullisena kohtalona nähdään *rakkauttomuus*. ”Lapsi puristautuu lujasti kiinni Riikan hameisiin, joiden ystävällisen tuoksun hän niin hyvin tuntee. Kun Riika sanoo, että pojun äiti nyt kuoli, meni taivaaseen Jumalan tykö pojuja odottamaan, saa hän vastineeksi yhä kiihkeämmän puristuksen.” (Lapsen suru, s. 70.) Lapsen *surua* tulee käsitellä. Hänelle tulee antaa mahdollisuus kertoa tunteistaan omilla ehdoillaan. Surua voidaan käsitellä myös kollektiivisesti jakaen esimerkiksi tutussa koulu- luokassa.

Ajassamme puhutaan paljon rakkauttomuudesta. Samaan aikaan kuitenkin korostetaan pedagogista rakkautta. Tosi asia on, että kaikilla vanhemmilla ei ole voimavaroja rakastaa lapsiaan. Tällaisessa tilanteessa voidaan tukea lasta. Se edellyttää, että hänen tilansa havaitaan riittävän ajoissa. Rakkauteton lapsi on surullinen lapsi. Yhä edelleen valtavirrasta jollain tapaa poikkeavat lapset joutuvat usein kiusatuksi ja jäävät vaille ystäviä. Sivistisyhteiskuntamme on edelleen ihmisiä luokitteleva ja erilaisuutta alleviivaava. Erilaisuuden sijaan voitaisiin käyttää käsitettä yksilöllisyys ja arvostaa ainutkertaista yksilöllisyyttä rikkautena eikä puutteena ja vajavaisuutena.

Aikuinen ohjaa ja opettaa

”Syrjälän Väinö minut opetti tavaamaankin, kirjaimet olin omin päin oppinut.” (Johdannoksi, s. 21.) ”Näin edessäni ne kaksi eri suuntaa, joita Selman elon tie voisi noudattaa. Toisen määräisi höpsäkän, nuuskaa pitävän äidin perintö, toisen meillä saatu kasvatus. Oli si suuri elämänsaalis, kun saisi nähdä tuommoisen onnettoman täysikasvuisena kunnan ihmisenä, pitää puhe hänen häissään, vaikuttaa voimakkaasti läsnäolijoihin...” (Maantielle, s. 52.)

Yksilön kehitystä pidetään ainutkertaisena ja monimuotoisena prosessina, johon säännöllisyyden tuovat lajin perusominaisuudet, perinnölliset taipumukset ja jaetut elinympäristöt. Suurimmalla osalla yksilöistä kehitys kulkee ilman suuria tai näkyviä ongelmia omaa uomaansa pitkin. Mahdollisesti esiintyvillä ongelmilla on kuitenkin sen sijaan taipumus myös kasaantua. Kehityksen ymmärtämisen tavoitteena voidaan pitää ongelmien ennaltaehkäisyä ja yksilön tukemista ongelmatilanteissa. Aikuisen tehtävä on siis ottaa aikuisen rooli, ohjata ja opettaa. Mitä nopeammin asioihin kyetään puuttumaan, reagoimaan ja vaikuttamaan, sitä paremmin turvataan yksilön myöhempi positiivinen kasvu ja kehitys. (Eskelä-Haapanen 2012.) Lapsi ei saa kokea jäävänsä ongelmien kanssa yksin. Kasvattajien tulisi kyetä yhdessä takaamaan tukiverkko aivan kaikille lapsille. Tässä opettajat ja varsinkin luokanopettajat ovat avainasemassa. He ovat tällä hetkellä, ikävä kyllä, monesti lapsen ensisijaisia kasvattajia. Tämän taustalla on paljon yksilönkehityksen tukemisen haasteita.

Yksilön tukemisen haasteita ajassamme on runsaasti. Esimerkkinä näistä: 1. Avioerot. 2. Yhteisöllisyyden hajoaminen. ”Kylä ei enää kasvata lasta”. Oletetaan jokaisen hoitavan omat asiansa. Kynnys puuttua toisten asioihin on todella korkea, vaikka se todellisuudessa voisi tarkoittaa lapsen tai nuoren parasta. 3. Moniarvoisuus tuo myös haasteita. Ei ole olemassa juuri enää koti-uskonto-isänmaa -ajattelea. Lieneekö aika siinä kuitenkaan mennyt pahempaan suuntaan, mutta haasteena ovat nyt arvostetut. 4. Muuttoliike. Vanhemmat ovat useasti yksin vastuussa lapsistaan, kun yhteydet sukuun ovat vähentyneet. 5. Samaan aikaan, kun kielellinen ja matemaattinen osaaminen ovat lisääntyneet, myös vaatimukset koulutukselle ja oppimisvaikeuksien tunnistamiselle ovat lisääntyneet. Mitä enemmän on yksilöllisyyttä, sitä haastavampaa on kohdennetun tuen tarjoaminen. 6. Työn vaatimuksen tasot ovat niin ikään lisääntyneet. Kaikenikäisiltä odotetaan yhä enemmän.

Asioihin puuttuminen kasvatuksen avulla

Novellien kirjoittamisen aikaan vallitsi kasvatuksessa maassamme niin sanottu aktiivisuuspedagogia (vrt. Bruhn, 1968). Se oli lapsen omatoimisuutta ja aktiivisuutta korostavaa, jossa käden työllä oli suuri merkitys. Lapset tekivät ja osallistuivat jokapäiväiseen elämään paljon enemmän kuin nykyään. Luontaisesti heille annettiin pikku tehtäviä, niin kotona kuin koulussakin. Toisaalta esimerkiksi lapsen käyttäytymiseen oli oikeus puuttua muillakin kuin vanhemmilla. Nykyisyydessä on jälleen merkkejä siitä, että tähän oltaisiin palaamassa suorituskeskeisyyden ja ulkoisin merkein mitattavaa menestystä arvostavan ajanjakson jälkeeseen.

Sillanpää kuvaa aikuisen aktiivista kasvatus- tai sen puuttumista. ”Kuinka hyvä hänen olisikaan täällä olla, kun hän vain yrittäisi olla hiukan tarkempi ja jättäisi tuon ilkeän nurkkamutinansa.” (Maantieltä maantielle, s. 53.) ”Minä en pidä itseäni erityisen lahjattomana – näin puhelin – mutta olen kuitenkin keran lapsuudessani saanut syvästi kärsiä opastuksen puutteesta. Kun minut metsämökistä vietiin etäiseen kansakouluun, jouduin asumaan opettajattaren luokse. Hän oli tarmokas ja tiuskea nainen, minä erikoisen arka ja ujo lapsi.” (Emt., s. 55.) ”Juuri, kun Viljo itseksensä mumisten poimi leskenlehtiä, kuului ylhäältä mökiltä äidin tiukka huuto: - Tuleks sieltä, kastelet jalkas jo aamulla ja myöhästy.” (Koulu, s. 86.)

Meidän aikamme korostaa oppilaiden jatkuvaa havainnointia, asioiden dokumentointia ja niihin nopeaa reagointia. Tämä tehdään yhteistyössä ja -ymmärryksessä kodin ja koulun kanssa. Tällä kaikella pyritään ensi kädessä laaja-alaiseen syrjäytymisen ehkäisyyn. Rajojen esittäminen ja niistä kiinni pitäminen ovat ensi askeleita syrjäytymisen ehkäisemisessä.

Koti, koulu ja lapsen yksilöllisyys

”Opettajan pöytä, johon kukaan ei kajoa, harmooni ja peräseinän vyöhykekartta odottavat. Neljäkymmentä kasvavaa ihmisenpäättä – toiset laihoja ja laimeita, toiset pyöreitä pölvästejä – ne odottavat.” --- ”Neljäkymmentäkahdeksan erilaista aamuaskarettia ja tulomatkaa on keskittynyt tähän suureen, korkeaan huoneeseen, joka ei ole kenenkään koti.” --- ”Joskus sattui, että vain ani harva käsi nousi ja sekin arkaillen. Opettajan kasvoilla oli silloin mielteliäs hymy, ja jos vastaus sittenkin oli väärä, ei hän ryhtynyt sitä oikaisemaan, vaan teki uuden kysymyksen, johon jo useampi osasi vastata, ja siitä edelleen.” (Koulu, s.89.)

Sillanpää kuvaa osuvasti Koulu-lastussaan opettajaan kohdistuvia vaatimuksia, mutta myös hänen taitavaa pedagogiikkaansa ja sen tuloksena lapsen mielihyvää. Tätä pedagogiikkaa voisi kuvata ohjaamiseksi lapsen lähikehityksen vyöhykkeellä. Oppiminen sijoitetaan lapsen kehityksessä sellaiselle tasolle, että oppilaan on mahdollisuus selvittää siitä ohjatusti tukien, mutta se on kuitenkin riittävän haastavaa ollakseen motivoiva. (Vygotski, 1982.) ”Ja kun hän illalla makuulle kykertyneenä jälleen katseli kellotaulun kukkakiehkuroita, väikkyy ajatuksissa huomisaamun kouluunmeno uusine viehättävine vaiheineen.” (Koulu, s.95.) Tärkeintä on siis muistaa, että lapsi on sekä kodin että koulun toiminnan keskiössä. Opettaja on lapsen kohtaamisessa asian tuntija ja koulu tukee vanhempien kasvatus- tehtävää.

Mikä sitten voisi olla *lapsen paras* tämän aiheiston tulkinnan näkökulmasta? Lapsella on oikeus syntyä tiettyyn kotiin eli oikeus olla olemassa, oikeus olla oma itsensä eli syntyä sellaiseksi, miksi geneettinen perimä hänet on muokannut, oikeus kasvaa ikäistensä parissa ja lopulta oikeus itsenäistymiseen, mikä merkitsee oikeutta omiin ajatuksiin. Edelleen lapsella on oikeus tulla kuulluksi, oikeus suojeluksi tulemiseen ja ihmisarvoiseen kohteluun. Lapsi tarvitsee myös kasvatus- rajojen ja velvollisuuksiensa tuntemusta ja omaksumista.

Vaikka kodin ja koulun tehtävät ovat osin erilaiset, on yhteistyön päämäärä sama: lapsen kasvu tasapainoiseksi, oikean ja väärän myös teoissaan erottavaksi onnelliseksi ihmiseksi. Lapsi tarvitsee kiinteästi vain hetken lähimpiään. Annetaan hänen olla lapsi ja vastataan hänen tarpeisiinsa.

Lähteet

Bruhn, K. 1968. 1900-luvun pedagogisia virtauksia. Helsinki: Otava.

Eskelä-Haapanen, S. 2012. Kohdennettu tuki perusopetuksen alkuluokilla. Acta Universitatis Tamperensis 1747.

Laurila, A. 1979. F. E. Sillanpään romaani- ja kirjailijan asenteiden ja kertojan aseman kannalta. Helsinki: Otava.

Rajala, P. 1983. F.E. Sillanpää vuosina 1888–1923. Helsinki: SKS.

Rajala, P. 1988. Siljan synty. F. E. Sillanpää vuosina 1923–1931. Helsinki: SKS.

Sillanpää, F. E. 1988. Kootut teokset 3. Maan tasalta – keskipäivän novellit ja arvostelut. Helsinki: Otava.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Gummerus.

Varto, J. 1992. Laadullisen tutkimuksen metodologia. Helsinki: Kirjayhtymä.

Sirpa Eskelä-Haapanen,
KT, toimii esi- ja
alkuopetuksen lehtorina
Jyväskylän yliopistossa.